Newcomers

Mexiko, Španělsko / 2026 / 85 minut / režie Rodrigo Plá / doporučený věk ? / trailer filmu naleznete zde /

Autorka materiálů: Bc. Tereza Nová

Cíl lekce:

1. Rozpoznat, jak předsudky ovlivňují vztah k lidem, které neznáme.
2. Analyzovat, jak film propojuje ekologický problém s lidskými osudy.
3. Rozvíjet schopnost rozlišovat fakta od domněnek a hledat řešení společenských problémů.

Témata, předměty a klíčová slova

Témata: migrace · předsudky · přátelství · domov · ekologie · znečištění · odpovědnost · spolupráce · občanská angažovanost

Vyučovací předměty: filmová výchova · občanská výchova · zeměpis · přírodopis · environmentální výchova · český jazyk · výtvarná výchova

Klíčová slova: migrace · vysídlení · předsudky · empatie · ekosystém · znečištění · řeka · důkaz · spravedlnost · odpovědnost · perspektiva · dokumentární obraz

Před projekcí

Před projekcí se s dětmi zaměříme na plakát filmu.

- Děti popisují barevnost a celkový vzhled plakátu.
- Plakát je zajímavý pro volbu fotografie - postavy vidíme z dálky, pes je stěží rozpoznatelný. Proč asi tvůrci zvolili takový plakát? A zaujal by děti, kdyby jej viděly v kině?
- Můžeme s dětmi probrat, proč asi vidíme protagonisty filmu takto z dálky. Plakát může diváka přesvědčit o tom, že budeme sledovat cestu 3 dětí a psa - nějaké dobrodružství? Působí trochu voyeristicky - tajně sledujeme děti, které někam míří. Plížíme se za nimi jako kameraman, který chce natočit nějaký tajný, možná nekalý projekt (jedno z témat filmu).
- Je zřejmé, že jde o dětský film?

Po projekci: příběh filmu

Tiana a její rodina musí opustit svůj domov kvůli znečištění řeky. Uchýlí se do vesnice Miraflores, kde však nejsou všichni místní ochotní přijmout nové obyvatele. Někteří jim nedůvěřují a dávají jim za vinu problémy, které se v obci objevují.

Tiana se spřátelí s bratry Mateem a Tomásem. Když se znečištění objeví i v jejich nové řece a začnou umírat ryby, děti se rozhodnou zjistit, kdo za katastrofou stojí. Jejich pátrání odhaluje souvislosti mezi znečištěním, podnikatelskými zájmy a lidmi, kteří přicházejí o svůj domov.

Film pojednává o několika zásadních tématech. Ptáme se dětí na alespoň 3 témata. Pokud zvládnou více, tím lépe.

Základní tři témata filmu: **ekologie (znečištění), předsudky, přátelství** … dále děti mohou hádat odvaha, dobrodružství, ochrana přírody, životní změny, stěhování se apod.

- Ptáme se dětí, které z témat jim přišlo nejdůležitější.
- Tři hlavní protagonisté a tři zajímavé charaktery. Necháme děti povídat o Tianě, Mateovi a Tomásovi.
    - Příklad: Tiana je tvrdohlavá a velmi odvážná. Její odvaha však nemusí být vždy ku prospěchu. Naopak Mateo je víc rozvážný a projeví svůj charakter ve chvíli, kdy běží pomoci Tianě, která jedná velmi nebezpečně.
- Nebezpečná situace: děti objeví zdroj znečištění vody a tajně si ho natočí na mobilní telefon. Ptáme se: Měly o tom říci doma předem? Pustila by je maminka? Pomohli by dospělí? Udělaly děti správný krok, že se vydaly pátrat na vlastní pěst? A kdy měly děti pátrání ukončit?

Předsudky

Pojďme se zaměřit na jedno z témat. Zde jsou otázky k diskuzi, ze kterých můžeme vybírat:

- Jak se místní ve vesnici Miraflores chovají k nově přistěhovalým?
- Jaký je rozdíl v přístupu k novým spoluobčanům u dospělých a u dětí?
- Co se stane, když obviníme lidi, kteří přišli o domov, místo abychom hledali skutečnou příčinu problému?
- Proč se lidé někdy bojí těch, které neznají?
- Znamená, že když někdo přišel odjinud, že je za něco odpovědný?
- Poznal/a jsi ve svém životě někoho, kdo utekl ze své rodné země či města, protože tam nebylo bezpečno a chce začít nový život ve tvém rodném kraji?
- Proč někdy uvěříme prvnímu vysvětlení, které slyšíme?
- Jak můžeme poznat rozdíl mezi podezřením a důkazem?
- Co se stane, když se otevřeme tomu, že se s neznámými lidmi seznámíme - popiš závěr filmu, kdy se rodiny setkají.

Domov

V metodickém listu pro děti je nákres domova (případně si můžete udělat vlastní větší nákres)
Každý postupně napíše do obrázku domečku jedno slovo:

- CO BY MI NEJVÍCE CHYBĚLO, KDYBYCH SE MUSEL/A ODSTĚHOVAT ZE SVÉHO DOMOVA?

- Domečky si pak můžete vystřihnout a vystavit.

Filmová řeč

Film má svou specifickou řeč. Je to jazyk, který k nám hovoří díky kameře, střihu, zvuku, apod.

Příběh sledujeme především prostřednictvím dětských postav. *Pozorování filmu můžeme rozšířit i o vlastní tvorbu (pokud nám to časová dotace dovolí). Děti mohou zkusit udělat průzkum školy z perspektivy psa. Nebo využít v záběrech zcizující efekt.*

Děti mohou zkusit popsat, jak na ně působí film, který je natočen jen prostřednictvím dětských postav. A jak na ně působí záběry z pohledu psa (na začátku a konci)?

Film využívá zajímavý filmový prvek, kterému se říká ZCIZUJÍCÍ EFEKT. Tento efekt divákům dává informaci: nedíváš se na **skutečný svět, je to jen film**. Jde o záběry, kdy se Mateo otočí na kameru a hovoří k nám - divákům. Ptáme se dětí, jak na ně tyto záběry působí.

Jak je ve filmu budováno napětí? A co postupně film odhaluje divákovi?

Znečištěná řeka: poznáme znečištění jen díky obrazu a zvuku? Bez vysvětlení?

Řeka vypráví

Ve výtvarné výchově děti tvoří obraz - je na něm řeka, která je z půlky čistá (zdravé životní prostředí, péče, kolem lesy, ale klidně i pole, které jsou v souladu s přírodou) a z druhé půlky znečištěná (odpad z továren, zemědělský odpad, mrtvá zvířata, znečištěné prostředí).

Příklad:

U větších dětí můžeme rozebrat ekologickou havárii na řece Bečvě z 20. září 2020. Co se tehdy stalo? Jak se tomu dalo zabránit? A jak se případně měl problém řešit, když už se havárie stala? Zdroj wikipedie.

Dalším zajímavým případem je havárie vlaku v Hustopečích: únik benzenu, který ovlivnit v obci a okolí pitnou vodu a úrodu. Oba případy jsou **havárie** - dětem můžeme vysvětlit rozdíl mezi havárií a

nezodpovědným vědomým znečištěním přírody pro vlastní obohacení jako ve filmu. Můžeme si v projektu zkusit popsat, jak se po takových haváriích obnovuje příroda a co vše se musí udělat. Zdroj.